

Dr. FATİH GÜNDOĞDU

T.C. İKÜ Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı
Öğretim Üyesi

**ESER SÖZLEŞMESİNDE İŞ
SAHİBİNİN VADEDEN ÖNCE İŞİ
BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKI
(TBK m. 473 f.2)**

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM ESER SÖZLEŞMESİNDE YÜKLENİCİNİN YÜKÜMLÜLÜKLERİ

I. GENEL BAKIŞ.....	7
II. YÜKLENİCİNİN ESERİ MEYDANA GETİRME YÜKÜMÜNÜN KAPSAMI	11
A. Yüklenicinin sadakat ve özen yükümü	11
1. Konu bakımından önemi	11
2. Sadakat ve özen borcunun kapsamı.....	12
a. Genel olarak sadakat ve özen yükümünün anlamı.....	12
b. Malzeme ve araçları kullanmada özen yükümlülüğü... 20	
3. Yüklenicinin sadakat ve özen borcuna aykırı davranmasının sonuçları.....	21
a. Tazminat	21

b. Durumun düzeltilmesini talep ve işi başkasına yaptırma hakkı.....	22
c. Sözleşmeden dönme.....	22
B. Yüklenicinin işi kendi yapma yükümlülüğü.....	23
C. Yüklenicinin bildirim yükümlülüğü.....	32
III. YÜKLENİCİNİN TESLİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ	55
A. Eser sözleşmesinde teslim bağlanan sonuçlar	58
B. Eser sözleşmesinde teslim kavramı.....	60
1. Teslimin anlamı ve gerçekleşme şekli.....	62
a. Fiziki olarak devri mümkün eserler bakımından	64
b. Fiziki olarak devri mümkün olmayan eserler bakımından	66
c. Eserin “tamamlanması” sorunu.....	77
aa. Anlamı.....	79
bb. Eksik ifa ve aliud ifa halinde durum	83
2. Eserin teslim alınması.....	92
3. Eserin kabulü	95
4. Bayındırlık İşleri ve Yapım İşleri Genel Şartnamelerinde teslim	103
5. Alman Hukukunda teslim	104

İKİNCİ BÖLÜM

İŞ SAHİBİNİN TBK m. 473 f.2’ye GÖRE İŞİ BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKININ KAPSAMI, HUKUKİ NİTELİĞİ VE ŞARTLARI

I. GENEL OLARAK İŞİ BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKI	109
II. TBK m. 473 f.2’NİN ANLAMI ve HUKUKİ NİTELİĞİ	111
III. TBK m. 473 HÜKMÜNDE f.1 İLE f.2 ARASINDAKİ İLİŞKİ .	120

A.	Şartları ve sonuçları bakımından TBK m. 473 f.1 ile f.2'nin farkları.....	120
B.	TBK m. 473 f.1 ile TBK m. 473 f.2'nin birbirinin alternatifi olup olmadığı meselesi	124
IV.	TBK m.113 f.1'E GÖRE ALACAKLININ EDİMİN KENDİSİ YA DA BAŞKASI TARAFINDAN İFASINA İZİN VERİLMESİNİ TALEP HAKKI	130
V.	TBK m. 473 f.2'YE GÖRE İŞ SAHİBİNİN HÂKİMİN İZİNİNİ ALMAK ZORUNDA OLMAMASININ NEDENİ	142
VI.	İŞİ BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKININ UYGULAMA ALANI VE ŞARTLARI	145
A.	Giriş.....	145
B.	TBK m.473 f.2'nin uygulama alanı	150
1.	Zaman açısından	150
2.	Maddi açıdan.....	154
C.	İş sahibinin işi başkasına yaptırma hakkının şartları.....	157
1.	Eserin ayıplı ya da sözleşmeye aykırı olacağının öngörülmesi.....	157
2.	Yüklenicinin eserin iyileştirilmesi ya da tamamlanması borcunun sona ermesi	166
a.	Yüklenicinin durumu düzeltme borcu.....	167
b.	Hukuka uygun ihtar	171
c.	Yükleniciye durumu düzeltmesi için süre verilmesi	175
d.	Vazgeçme beyanı.....	181
e.	İfadan vazgeçmenin kapsamı	184
3.	Yüklenicinin kusuru.....	191
4.	Ayıba ya da sözleşmeye aykırılığa yol açacak durumdan iş sahibinin sorumlu olmaması	195
a.	Genel olarak.....	195
b.	Ayıba ya da sözleşmeye aykırılığa yol açacak durumun iş sahibinin sorumluluk alanından kaynaklandığı haller	202

aa. Malzemelerin uygun olmaması	202
bb. İş sahibi tarafından verilen talimat	205
cc. Eserin yapılması için gösterilen yerin uygun olmaması	212
dd. Yardımcı kişilerin davranışlarından sorumluluk .	221
ee. İş sahibinin diğer yüklenicilerin eserlerindeki ayıplardan sorumluluğu.....	224
D. Hükümün aradığı şartlar bulunmamasına rağmen iş sahibinin ifadan vazgeçmiş olmasının sonuçları.....	230
VII. İŞİ BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKINA BAŞVURULAMAYACAĞI HALLER.....	234
A. Ayıba ya da sözleşmeye aykırılığa yol açacak durumun bir başkası tarafından ortadan kaldırılmasının imkânsız olması	234
B. Durumun düzeltilmesinin aşırı masraf gerektirmesi	241
C. İş sahibinin teslimden önce eserin baştan yapılmasını talep etmesi.....	243
VIII. ALMAN HUKUKUNDA İŞİ BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKI	246

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
TBK m. 473 f.2'DEKİ ŞARTLARIN
GERÇEKLEŞMESİNİN HUKUKİ
SONUÇLARI

I. İŞİ BAŞKASINA YAPTIRMA HAKKI	253
A. Genel bakış	253
B. İşin başkasına yaptırılmasıyla taraflar arasında ortaya çıkaran hukuki ilişki	257
1. İş sahibi ile ikinci yüklenici arasındaki hukuki ilişki	257
2. İş sahibi ile ilk yüklenici arasındaki hukuki ilişki	260
3. İşin başkası tarafından yapılmasının ilk yükleniciye etkisi.....	261
a. Bedel alacağı bakımından	262

---

b. Ayıplı ifa halinde ileri sürülebilecek haklar bakımından	267
C. Yüklenicinin hasar ve masraflara katlanması.....	272
1. Yüklenicinin hasara katlanma yükümü.....	272
2. TBK m. 473 f.2 anlamında masraflar	273
3. Masrafları ödeme borcunun doğması ve muacceliyet anı	282
4. Masraf avansı talep edilmesi.....	285
D. Yüklenicinin TBK m. 475'e göre eserin onarılması yükümlülüğüne aykırı davranması halinde iş sahibinin işi başkasına yaptırma hakkı.....	294
II. ESERİN AYIPLI YA DA SÖZLEŞMEYE AYKIRI İFA EDİLECEĞİNİN ANLAŞILMASI HALİNDE İŞ SAHİBİNİN BAŞVURABİLECEĞİ DİĞER HAKLAR.....	309
A. Genel olarak	309
B. İş sahibinin sözleşmeden dönmesi.....	311
C. İş sahibinin tazminat hakkı.....	315
GENEL SONUÇ VE DEĞERLENDİRME.....	319
KAYNAKÇA	335